

Особливості організації та шляхи вдосконалення науково-дослідницької роботи студентів в умовах кредитно-модульної системи навчання

О.В. Хміль, Л.Ф. Каськова, Е.Г. Колот, Л.Ф. Чуприна, О.Ю. Андріянова
Вищий державний навчальний заклад України «Українська медична
стоматологічна академія» (м. Полтава)

Входження України до єдиного європейського та світового освітнього і дослідницького простору неможливе без впровадження Європейської кредитно-трансферної й акумулюючої системи (ECTS). Впровадження кредитно-модульної системи навчання на засадах Болонської декларації є важливим фактором для стимулювання ефективної роботи викладачів та студентів.

Процес реформування сучасної медичної освіти України актуалізує проблему підвищення якості та удосконалення технології управління навчальним процесом при проведенні підготовки лікарів різних спеціальностей. Одним із ключових критеріїв ефективності втілення кредитно-модульної системи організації навчального процесу є підвищення якості вищої професійної освіти [2,5]. Зростаючий розрив між обсягом знань, призначених для вивчення, і можливістю їх засвоєння та подальшого застосування, може бути подоланий, головним чином, шляхом розвитку розумових здібностей студентів, формування в них здатності самостійно регулювати процес засвоєння нових знань, що суттєво підвищить ефективність навчання. Особливо важливим є формування самостійності як риси особистості студента і обов'язкової умови навчального процесу [1,2,3].

Науково-дослідницька робота студентів (НДРС) – один з активних методів навчання, що розкриває індивідуальні здібності студентів, формує в них самостійне клінічне мислення, необхідне для планування та розробки лікувально-діагностичної тактики, сприяє творчій активності, підвищує самооцінку та комунікативні навички. А впровадження нових інформаційних і педагогічних технологій навчання дозволяє змінити роль викладача,

зробити його не лише носієм знань, а й керівником та ініціатором самостійної науково-дослідницької творчої роботи студентів [4].

Навчання буде результативнішим, якщо ґрунтуватиметься на основі принципів, які активізують і роблять вмотивованою пізнавальну діяльність студентів під час організації навчально-виховного процесу, тобто посилюють професійну спрямованість навчання та розвивають наукову і пошуково-дослідницьку самостійність студентів під час вивчення дисципліни в аудиторний та в позааудиторний час [2].

Інтеграція науково-дослідницької діяльності студентів в систему вищої медичної освіти передбачає спрямованість освіти на формування і розвиток у студентів науково-дослідницьких вмінь, шляхом залучення їх до наукової та дослідницької діяльності як під керівництвом викладача, так і самостійно [5]. Вона є складовою професійної підготовки фахівців, і спрямована, перш за все, на розвиток і реалізацію творчих можливостей студентів.

Важливою умовою розв'язання цього завдання є необхідність озброєння спеціалістів, яких готує вища медична школа, вміннями та навичками науково-дослідницької роботи, здатних творчо застосовувати в практичній діяльності найновіші досягнення науково-технічного прогресу, що сприятиме максимальній ефективності виконання професійних завдань.

Метою запровадження науково-дослідницької роботи студентів є допомога в оволодінні методикою наукового пошуку, систематизації теоретичних і практичних знань з дисципліни; можливість глибше і повніше розкрити особливості предмету, розвинути навички самостійної дослідницької роботи, розкрити наукові здібності, а також підвищити власну наукову активність кожного конкретного студента [3,4].

Саме для вирішення завдань активного запровадження науково-дослідницької діяльності студентів на кафедрі дитячої терапевтичної стоматології з профілактикою стоматологічних захворювань ВДНЗ України «УМСА» реалізуються наступні види організації НДРС:

1. Науково-дослідницька робота, яка є частиною учбового процесу. Головним завданням такого виду роботи є активізація процесу навчання. Змістом даного виду роботи вважається вивчення додаткової літератури; експериментальна робота під час підготовки розширених рефератів; написання окремих розділів пошукової роботи, що має науково-дослідницькі розділи; накопичення досвіду вивчення та критичного аналізу наукової літератури; виконання домашніх завдань з елементами творчого пошуку; вивчення досвіду роботи працівників сфери охорони здоров'я.

2. Науково-дослідницька творча робота студентів у позааудиторний час, яка доповнює навчальний процес. Завданням цієї роботи є вихід за рамки програми навчання, а саме індивідуалізація процесу навчання: участь у наукових гуртках і товариствах. Змістом творчої наукової роботи студентів є участь в наукових конференціях і семінарах, олімпіадах, конкурсах тощо.

Для організації позааудиторної НДРС на кафедрі створено студентський науковий гурток із числа студентів, які виявили бажання займатися прикладними та пошуковими науковими дослідженнями. Науковий керівник гуртка добирає кожному його члену тему дослідження в рамках наукового напрямку роботи кафедри. Кожен студент-гуртківець, який виконує наукову роботу, має можливість виступити на студентській науковій конференції, взяти участь у обговоренні доповідей інших студентів, проявити себе в науковій дискусії, демонструючи певну ступінь ерудиції та розуміння даної наукової проблеми.

Все це значно підвищує самооцінку студентів і стимулює до подальшої пошукової наукової роботи, а також знаходить своє відображення у рейтинговій оцінці в системі поточного та підсумкового модульного контролю.

Активне залучення студентів в процес отримання знань сприяє формуванню потреби у самостійній роботі за рамками часу, відведеного на аудиторну частину навчання [1].

Таким чином, науково-дослідницька робота є важливим компонентом навчальної та наукової роботи студентів, а її ефективність значною мірою визначає якість професійної підготовки у ВНЗ України.

Література

1. Булах І.Є. Проблеми оцінювання знань студентів у контексті вимог Болонської декларації / І.Є. Булах, О.П. Волосовець, М.Р. Мруга // Медична освіта – 2011. – N 2. – С. 20–22.
2. Загричук Г.Я. Концептуальні підходи щодо покращення якості підготовки фахівців / Г.Я. Загричук, В.П. Марценюк // Медична освіта – 2012. – N 4. – С. 44–47.
3. Казаков В.Н. Болонские реформы в высшем медицинском образовании Украины: достижения, проблемы, перспективы / В.Н. Казаков, А.Н. Талалаенко, М. Б. Первак // Університетська клініка. – 2007. – N 2. – С. 3-7.
4. Максименко С.Д. Філоненко М.М. Методичні рекомендації «Науково-дослідницька діяльність студентів» для слухачів ФПК і викладачів I - IV р. а. ВНЗ України – К., 2013. – 64 с.
5. Система управління якістю медичної освіти в Україні / [І.Є. Булах, О.П. Волосовець, Ю.В. Вороненко та ін.]. – Дніпропетровськ : Арт-Прес, 2003. – 212 с.

Хміль Олена Всеволодівна

Доцент кафедри дитячої терапевтичної стоматології з профілактикою стоматологічних захворювань

Кандидат мед. наук

Контактні телефони, адреса: м. Полтава, вул.Шевченка, 23,
роб. тел. 8(0532)-2-68-29

Каськова Людмила Федорівна

Завідуючка кафедрою дитячої терапевтичної стоматології з профілактикою стоматологічних захворювань

Доктор мед. наук, професор

Контактні телефони, адреса: м. Полтава, вул.Шевченка, 23,
роб. тел. 8(0532)-2-68-29
моб.тел. 050-522-53-21

Колот Еліна Георгіївна

Доцент кафедри клінічної фармакології

Кандидат мед. наук

Контактні телефони, адреса: м. Полтава, вул. Сінна, 73,
роб. тел. 8(0532)-56-20-59

Чуприна Леонід Федорович

Доцент кафедри дитячої терапевтичної стоматології з профілактикою стоматологічних захворювань

Кандидат мед. наук

Контактні телефони, адреса: м. Полтава, вул.Шевченка, 23,
роб. тел. 8(0532)-2-68-29

Андріянова Ольга Юріївна

Доцент кафедри дитячої терапевтичної стоматології з профілактикою стоматологічних захворювань

Кандидат мед. наук

Контактні телефони, адреса: м. Полтава, вул.Шевченка, 23,
роб. тел. 8(0532)-2-68-29

Адреса для листування: 36002 м. Полтава, вул. 1100 річчя Полтави, 9.

*Дитяча стоматологічна поліклініка. УМСА, кафедра дитячої
терапевтичної стоматології*